

MASKINMEISTARIN

Nr. 9 / Juni 2019

Rognkelsistöðin
koyrir í sumar

Vatn og el er
pulsurin á smoltstöðini

Nú er bachelor-
útbúgvingin veruleiki

17 maskinmeistarar

Útgevvari

Maskinmeistarafelagið.
Blaðið verður sent limunum.
4 útgávur eru um árið.

Blaðnevnd

Ólavur Gunnarsson, ábyrgd
Regin Olsen

Maskinmeistarafelagið

Grønlandsvegur 58
Postboks 3238
110 Tórshavn
Tel 31 47 18
Teldupostur: mf@mf.fo

Blaðhald

Tey, sum ynskja at halda MASKIN-
MEISTARAN, kunnu boða frá hesum
í teldupost til: press@press.fo
Halдарagjalðið er 200,- kr. um árið;
t.e fyri 4 bløð

Endurgeving

Endurgeving bert loyvd
samsvarandi lógini um upphavsrett.
MASKINMEISTARIN kann takast niður
sum pdf á heimasíðuni hjá felagnum,
www.mf.fo

Forsíðumyndir

Rognkelsistøðin
Grækari D. Magnussen
Smoltstøðin hjá Luna:
Øssur Winthereig
Bachelor-útbúgvingin
Ingolf S. Olsen
Prógvhandan
Erland Hentze Rasmussen

Umsiting og redaksjón

Press: press@press.fo
Øssur Winthereig
ossur@press.fo
Tel 21 84 86
Ingolf S. Olsen
ingolf@press.fo
Tel 22 50 77
Grækari Djurhuus Magnussen
grakaris@press.fo
Tel 51 44 44

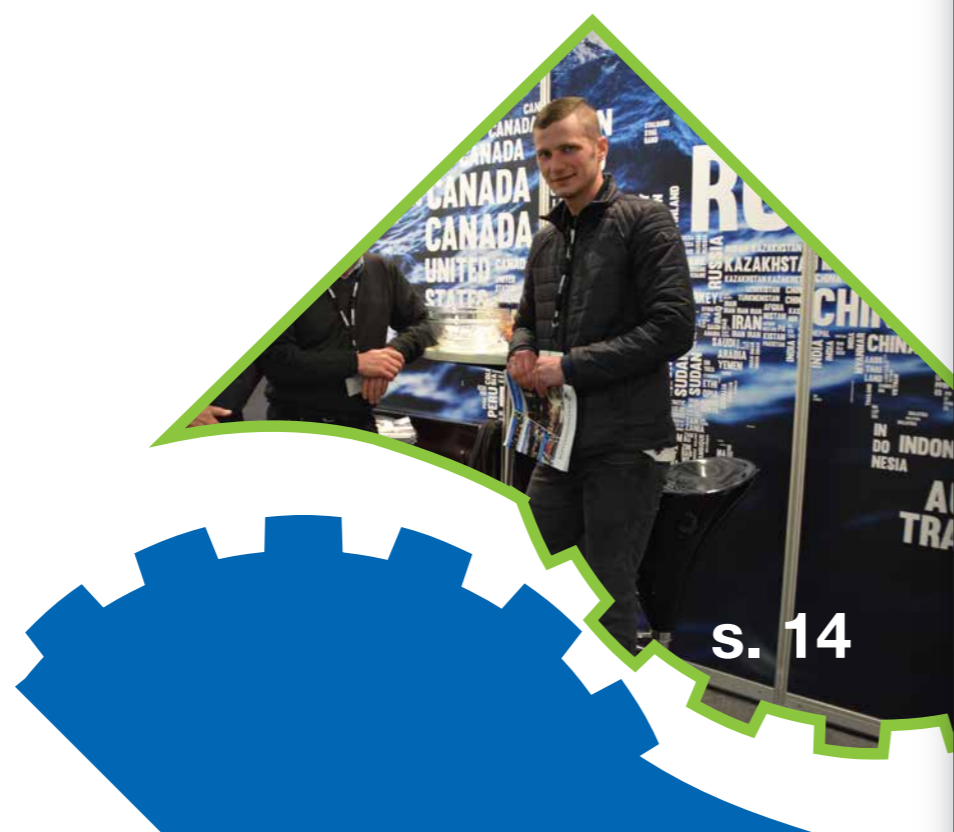
**Umbróting, prent
og liðugtgerð**

Estra 478500

Upplag: 800

INNIHALD

Nú er bachelor-útbúgvingin veruleiki 4
Rognkelsistøðin koyrir í summar 8
Atlantic Fair: Fleiri vitjaðu á básinum 14
Vatn og el er pulsurn á smoltstøðini 16
17 nýggir maskinmeistarar 22
Føðingardagar 26
Tíðindi frá Maskinmeistarafelagnum 26

Vit krevja trygdina í fremstu røð

Tað kann als ikki góðtakast, nú vit skriva 2019, at tað henda vanlukkur, og skip sigla upp á land, tí manningar og yvirmenn eru ovbyrjað av arbeiði og vantandi hvíld.

Á Sjóvinnuforum, sum var hildið á Vinnuháskúlanum 9. mai í ár, vóru fleiri áhugaverd innlegg.

Av hesum vóru tvey, sum umrøddu trygd á sjónum og tessvegna tey vandaligu kor, sum sjófólkið noyðist at liva undir.

Annað av hesum innleggnum var hildið av Páli Weihe, arbeiðsmedisinar, sum vísti á granskingarverkætlan hjá Annbjørg á Høvdanum, sálarfrøðingi. Úrslitið av granskingini var púra greitt: Manningar á skipum verða so hart koyrdar, og hava so stórt trot á samhangandi hvíld, at tær eru í einum hávábólki, sum er sera útsettur fyri at verða raktur av vanlukku.

Hitt innleggið hevði Hans Jóhannus á Brúgv, stjóri í Sjóvinnustýrinum, sum undir yvirskriftini „Skip sigla á land“ umrøddi tað vaksandi talið av skipum í føroysku skrásetingini, sum eru fyri tí vanlukku at sigla á land.

Í báðum førum er talan um arbeiðsviðurskipti og -umstøður, ið ikki eru nøktandi, og sum mugu broytast, soleiðis at manning og skip hava ta trygd, sum ein og hvør eigur at kunna krevja.

Ein bólkur, ið er serliga útsettur, er einameistarnir, sum ongantíð veruliga hava frívakt. Einameistarin verður

tilkallaður, nær tað skal verða, og undir teimum arbeiðsumstøðunum skal hann hava serligar gávur, um tað skal eydnast honum at finna nøktandi hvíld.

Spurningurin er, um hettar er í samsvar við lógina, serliga við atlit til ta hvílitíð, sum øll, ið mynstra, hava krav uppá.

Nú, tá ið umboð fyri myndugleikarnar enn einaferð hava staðfest stóra trupulleikan, ber ikki liggja á boðunum. Hettar kann ikki bara fara aftur við borðinum, tí tá gera myndugleikarnir ikki sína skyldu.

Eg haldi tó, at hesi viðurskiptini eiga at verða tikin upp og viðgjørd í einum breiðum høpi, soleiðis at øll sum varða av hesum økinum – tað veri seg myndugleikar, heilsulig serfrøði, fakfeløg og reiðarar – verða tikin við. Hetta fyri at tryggja, at trygdin hjá manning og skipum altíð verður sett í fremstu røð.

Her í blaðnum fara vit at taka tráðin frá Sjóvinnuforum 2019 upp í aðrari av heystútgávuunum.

Ólavur Gunnarsson
– formaður í Maskinmeistarafelagnum

– Vit vilja heldur varðveita tað, sum riggar – maskinmeistaraútbúgvingina, sum vit kenna hana – og so leggja vit við bachelor-útbúgvingini eitt eyka tilboð omaná, sigur Wilhelm E. Petersen, stjóri á Vinnuháskúlanum

Nú er bachelor-útbúgvingin veruleiki

Føroyski maskinfrøði-bachelorurin er eindømi í ríkinum og gevur beinleiðis atgongd til víðari lestur á Danmarks Tekniske Universitet. Bachelor-útbúgvingin byrjar eftir summarfrítíðina

TEKSTUR OG MYNDIR: INGOLF S. OLSEN – PRESS

Tá skúlaárið byrjar aftur eftir summarfrítíðina, fara teir fyrstu næmingarnir undir lesturin til nýggja maskinfrøði-bachelorin á Fróðskaparsetri Føroya.

Ein drúgv tilgongd er liðug, og Wilhelm E. Petersen, stjóri á Vinnuháskúlanum, er errin av úrslitinum, sum hann heldur vera gott. Vinnuháskúlin hevur saman við Fróðskaparsetri Føroya skrúvað útbúgvingina saman, og hon verður tikin á Fróðskaparsetrinum.

Eindømi í ríkinum

Føroyski maskinfrøði-bachelorurin er eindømi í øllum ríkinum. Onkustaðni ber til at lesa víðari til

professíons-bachelor, sum tað kallast, men bert í Føroyum ber nú til at fara beinleiðis frá maskinmeistaraútbúgvingini at taka ein akademiskan bachelor. Hesin gevur beinleiðis atgongd til víðari kandidat- og p.hd-lestur á Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

– Hetta hevur verið eitt tak, men eg haldi, at vit eru komin væl frá tí. Ein stórus partur av nýggju bachelor-útbúgvingini eru lærugreinar og frálæra, sum tey, ið lesa orkuverkføði, eisini hava. Maskinfrøði-bachelorarnir vera hektaðir á har, so útbúgvingin hevur lítlan eykakostnað við sær, greiðir Wilhelm E. Petersen frá.

Lang tilgongd

Tó at lítið hevur verið larmað um nýggju útbúgvingina seinastu árini, hevur hann havt hana í huganum, líka síðani hann tók við sum stjóri á Vinnuháskúlanum ársskiftið 2013–2014.

– Tað hevði jú verið ein tilgongd frammanundan, sum tó var steðgað, so eg bleiv beinanvegin spurður um, hvat eg ætlaði at gera við hetta. Tí havi eg eisini frá fyrsta degi skula fyrihildið meg til spurningin, sigur skúlastjórinn.

Tilgongdin, sum Wilhelm E. Petersen sipar til, var í 2007–2008; um tað mundið, tá lærarútbúgvingin og sjúkrarøktarfrøði-útbúgvingin blivu partur av

Fróðskaparsetri Føroya og skipaðar sum bachelor-útbúgvingar.

Tá varð eisini kjakst dúgliga um og arbeitt við, hvussu tær maritimu útbúgvingarnar kundu uppstigast til bachelor-útbúgvingar. Eitt álit varð eisini skrivað, men síðani broyttist tað politiska landslagið, og uppskotið bleiv lagt til vikis.

Aspirantarnir fyrst

Púra burtur og gloymt var bachelor-útbúgvingin ikki, men fyrsta raðfestingin hjá stjóranum

á Vinnuháskúlanum, tá hann tók við fyrri hálvum sjevnda ári síðani, var tó at fáa sjósett aspirant-útbúgvingarnar.

Tað arbeiðið hevur eisini gingið skjótt og væl. Teir fyrstu navigatør-aspirantirnir byrjaðu á Vinnuháskúlanum á sumri 2015, og í fjør summar byrjaðu teir fyrstu maskinmeistara-aspirantarnir.

Beinanvegin eftir hetta byrjaði arbeiðið av álvara at fáa skipað eina bachelor-útbúgving í maskinfrøði. Eisini skundaði tað undir tilgongdina, at Vinnuháskúlin í

– Hetta hevur verið eitt tak, men eg haldi, at vit eru komin væl frá tí, sigur Wilhelm E. Petersen, stjóri á Vinnuháskúlanum um nýggju bachelor-útbúgvingina

2016 hevði fingið ein fyrispurning frá táverandi mentamálaráðfrúnni, Rigmor Dam, sum vildi hava kannað, hvussu tær maritimu bachelor-útbúgvingarnar kundu skrúvast saman.

– Tá gjørdur vit eisini endaliga av, at vit skuldu fara undir hetta, beinanvegin vit høvdu fingið aspirant-útbúgvingarnar upp á pláss. Við aspirant-útbúgvingunum byrjaðu vit við navigatørnum, so vit gjørdur av at gera tað øvugt við bachelorinum, har vit fóru undir maskinfrøðina fyrst, sigur Wilhelm E. Petersen.

FAKTA UM ECTS

ECTS er ein felags evropeisk poeng-skipan – ein standardur – til góðskrivning av lærugreinum frá einari útbúgving til eina aðra. ECTS-poeng frá útbúgving í einum evropeiskum landi, sum brúkar standardin, telja eisini við í øðrum evropeiskum londum.

Wilhelm E. Petersen tók við sum stjóri á Vinnuháskúlanum um ársskiptið 2013–2014. Síðani eru aspirantútbúgvingarnar hjá bæði navigatørum og maskinmeistarum settar á stovn, og nú eftir summarfrítíðina fer bachelor-útbúgvingin hjá maskinmeistarunum av bakkastokki. Nú verður arbeitt við at skipa eina tilsvarandi útbúgving fyri navigatørunar

Eitt eyka tilboð

Í tí tilgongdini, sum var í 2007–2008, var nógv kjakast um, hvørt tær maritimu útbúgvingarnar skuldu verða bachelor-útbúgvingar burtur av, ella tað framhaldandi eisini skuldi bera til at steðga sum ávikavist vanligur maskinmeistari ella navigatørum.

Summi hildu upp á, at øll skuldu verða bachelorar, meðan onnur ávaraðu ímóti hesum. Millum annað vóru fólk í vinnuni bangin fyri, at rekrutteringin av yvirmonnum til fiskiflotan fór at steðga upp, um kravið bleiv, at tey, sum vildu verða

maskinmeistari ella skipsførari, máttu fara allan vegin til eina útbúgving sum bachelorur.

– Tann spurningurin spøkti enn, tá eg tók við – hví oyðileggja nakað, sum hevur roynst so væl, og er so gott og haldbart, sum tær føroysku maritimu útbúgvingarnar, bleiv spurt. Og eg tók beinanvegin ta avgerð, at bachelor-útbúgvingin var deyðadæmd í føðingini, um hon bleiv ov eliter, og onki alternativ var. Vit vilja heldur varðveita nakað, sum riggar – og tað er eisini mín sannføring, at verandi útbúgvingar á Vinnuháskúlanum rigga ógvuliga

væl – og so leggja vit eitt eyka tilboð omaná, sigur Wilhelm E. Petersen.

Annað hvørt ár

Hann væntar tó ikki, at allir maskinmeistarar fara at taka av tilboðnum um at lesa víðari til bachelor. Ætlandi verður upptøka til bachelor annað hvørt ár.

– Bachelor-tilboðið er sjálvandi galdandi fyri allar maskinmeistararnæmingarnar og fólk, sum longu hava prógv sum maskinmeistari. Men tað er helst so, at ein stórus partur av teimum, sum søkja inn á Vinnuháskúlan, vilja

” – Hetta hevur verið eitt tak, men eg haldi, at vit eru komin væl frá tí “

Wilhelm E. Petersen

hava eina av teimum tradisjonellu útbúgvingunum, vit bjóða, og í útgangsstøðinum ikki hava ætlanir um annað. Í øllum førum ikki í fyrstu syftu, og tað ber eisini til at taka bachelorin seinni.

– Tí hevði eg hildið tað verið nøktandi, um 10–20 søkja inn á maskinfrøði-bachelorinum annað hvørt ár. Eg vænti, at tað verður í tí vavinum, tí tað bendir áhugin, sum nú er, á, sigur stjórin..

Samstarv við Setrið

Á Fróðskaparsetrinum eru tað umframt Sigurð í Jákupsstovu, stjóra, serliga Hans Pauli Joensen, dekanur á náttúruvísindadeildini, og Benadikt Joensen, námslektari og útbúgvingarleiðari fyri orkuverkfrøði, sum saman við Vinnuháskúlanum hava skrúvað nýggju útbúgvingina saman.

Tað, sum alla tíðina hevur vígað nógv í tilgongdini, er, at í fyrsta lagi skuldi so nógv sum møguligt av maskinmeistaraútbúgvingini kunna góðskrivast sum ECTS-poeng í bachelor-útbúgvingini, og í øðrum lagi skuldi bachelor-útbúgvingin vera á altjóða støði, so hon beinleiðis kundi koblast upp í kandidat- og p.hd-lestur á DTU.

Tann føroyski bachelorurin í maskinfrøði er eisini settur saman í samráð við DTU, sum tey á Vinnuháskúlanum og Fróðskaparsetrinum hava havt fleiri fundir við, og er góðkend har.

ECTS-putlispæl

Fyri at rækka einari bachelor-útbúgving skalt tú hava 210 ECTS-poeng tilsamans.

– Tað, sum vit so hava gjørt, er, at vit hava hugt væl og virðiliga eftir øllum fakum, sum eru í maskinmeistaraútbúgvingini og skilt tey fakini frá, sum mugu roknast at vera fyrireikandi í mun til akademiskan lesnað – tað eru miðnámsfak sum til dømis støddfrøði, alisfrøði og evnafrøði. Tey kunnu av

góðum grundum ikki telja við í ECTS-poengum í víðari lesturi, so tey tóku vit burtur úr rokni-stykkinum.

– Eftir høvdu vit 135 ECTS-poeng í tekniskum lærugreinum, sum kundu telja við. Nú restaðu 85 poeng í. Vanliga siga vit, at tað eru 60 ECTS-poeng í einu útbúgvingarári, so vit komu fram til, at uppstigingin til bachelor mátti taka eitt og ein fjórðings ár. So soleiðis bleiv ískoytisútbúgvingin til bachelor, sum nú fer av bakkastokki, greiðir Wilhelm E. Petersen frá.

Frálæran var har

Innihaldsliga bleiv maskinfrøði-bachelorurin, sum áður nevnt, hektaður upp á lærugreinar og frálæru, sum frammanundan eru í útbúgvingini í orkuverkfrøði.

– Eg haldi, at vit loystu tað nokkso elegant. Maskinmeistarin hevur øgiliga nógv grundleggjandi teoretisk fak á høgum støði, tá hann byrjar – til dømis støddfrøði, alisfrøði – og tað eru torfør fak. Tey, sum lesa orkuverkfrøði á setrinum, fáa somu frálæru og brúka somu bækur, sum verða brúktar á DTU. Orkuverkfrøðilesturin er eisini beinleiðis samlestur við DTU. So maskinfrøði-bachelorarnir verða hektaðir upp í orkuverkfrøðingarnar í teimum grundleggjandi fakunum og hava so onkur onnur teknisk fak afturat. Tí kostar tað fyri so vítt onki, ella í øllum førum lítið, tí frálæran er har frammanundan, greiðir stjórin á Vinnuháskúlanum frá.

Stjórin og eigarin á Svínöy
Rognkelsistöð, Sjúrdur Jacobsen,
inni í höllini á stöðini í Svínöy

Rognkelsistöðin koyrir í sumar

Hann fekk hugskotið at ala rognkelsi fyri nøkrum árum síðani, og tá tað eydnaðist honum at keypa smoltstöðina í Svínöy, fór hann undir veruligar kanningar. Í summar væntar Sjúrdur Jacobsen, at gongd er komin á arbeiðið við aling av rognkelsi

TEKSTUR OG MYNDIR: GRÆKARIS DJURHUUS MAGNUSSEN, PRESS

Nú sær út til, at ætlanin hjá Sjúrdi Jacobsen at ala rognkelsi í Svínöy, verður veruleiki. Gongst sum ætlað, fer stöðin at koyra einuferð í sumar, og fyrstu tíðina vera trý ella fyra fólk til arbeiðis: ein rakstrarleiðari, ein maskinmeistari og eitt ella tvey starvsfólk aftrat.

Upprunaliga varð smoltstöðin í Svínöy nýtt til aling av laks. Tað var pápi Sjúrd Jacobsen, Bjarni Jacobsen, sum lat smoltstöðina byggja í seinnu helvt av

áttatiárunum. Tað gekk væl í fleiri ári, og fleiri fólk vóru eisini í arbeiði. Men um aldarskiftið, tá tíðirnar hjá bæði laksaalarum og smoltalarum versnaðu av álvara, gekk aftur á hond við smoltstöðini í Svínöy, sum at enda noyddist at gevast við virkseminum.

Gongd var sett aftur í arbeiðið á smoltstöðini nøkur ár seinni – í eina tíð, og tá var Bakkafrost partur av stöðini, men so steðgaði tað eisini upp. Smoltstöðin hevur tískil staðið still nú í fleiri ár.

Tosaði við Regin Jacobsen

Seinastu umleið 15 árin hevur Sjúrdur Jacobsen siglt við grønlandskum rækjutrolara sum fabriksformaður. Hann hevur havt nógva frítíð hesi árin, og hann fekk eina kenslu av, at smoltstöðin í Svínöy fór at steðga upp aftur.

– Eg sá, at Bakkafrost byggi nóg út aðrastaðni enn í Svínöy, og tí fekk eg eina kenslu av, at stöðin í Svínöy fór at steðga upp. Gjøgnum mítt arbeiði sum stjóri og virkisleiðari á ymsum virkjum eri eg komin at kenna Regin Jacobsen, stjóra á Bakkafrost, væl, so eg setti meg í samband við hann at fregnast, sigur Sjúrdur Jacobsen.

Hetta var í 2016.

Stjórin á Bakkafrost segði sum var, at trupult var at fáa rakstur í

stöðina í Svínöy. Hetta fekk Sjúrdur Jacobsen av álvara at umhugsa at keypa stöðina.

Vitjaði í Íslandi

Tá teir nakað eftir hetta fóru á skipasmíðju í Íslandi við skipinum, hann siglir við, setti hann seg í samband við leiðsluna á eini rognkelsistöð í Hafnir. Hann slapp á stöðina at hyggja eftir, hvussu arbeið varð har.

– Endamálið var at kanna, um hetta yvirhøvur ber til, og eg sá beinanvegin, at tað ber til, hóast alingin av rognkelsi er øðrvísi enn onnur aling. Til dømis verður ikki alið í feskvatni, men í sjógvi, greiðir Sjúrdur Jacobsen frá.

Eftir hetta gjørdust Sjúrdur og Regin samdir um, at Sjúrdur skuldi keypa smoltstöðina til at ala rognkelsi. Í september hetta

árið tosaði hann bæði við Poul Michelsen, landsstýrismann í vinnumálum, og við stjóran á Heilsufrøðiligu Starvsstöðini.

– Eg minnst so týðiliga, at Bárður Enni segði: Úti í Svínöy, uttanfyri alla aling, líka til høgra beinið, segði hann. Í veruleikanum hava allir partar verið jalligir í sambandi við hesa verkætlanina, men drúgt er, tí nú eru vit í 2019, sigur Sjúrdur Jacobsen.

Síðani hevur hann arbeiðt við ætlanini, brøv eru send, teldupostar eru sendir, roynt hevur verið at skumpa undir, so sleppast kundi í gongd, men so vantaði ein rakstrarfungerð. Sjúrdur Jacobsen visti eisini, at aðrir høvdu søkt um loyvi, so frá myndugleikanna síðu tóktist nógv vera at taka stöðu til. Tað tók í hvussu er drúga tíð.

Drúgvar og fjølbroyttar royndir

Sjúrdur Jacobsen hevur drúgvar royndir, nú hann fer undir at ala rognkelsi. Hann var til skips sum ungur. Hann tók skiparaútbúgving av 3. grad í Skagen, og byrjaði seinni at taka útbúgving sum stýrimaður. Tá hann hevði lisið til stýrimann í trýggjar mánaðir, fekk hann boð frá landslæknanum um at gevast, tí eyguni skuldu vera ov vánalig. Hetta skilti Sjúrdur ongantíð, og hann skilir tað framvegis ikki.

Seinni fór hann at lesa fiskariteknologi í Varde í Noregi, har

hann tók endaliga útbúgving sum fiskariteknologur.

Tá hann kom heimaftur, fór hann fyrst at sigla sum kokkur. Seinni tók hann heimaskiparapróg, og tá segði eygnalæknin, at eyguni hjá Sjúrdi vóru í finasta lagi.

Hann arbeiðdi eitt skifti sum ráðgevi hjá Fiskasøluni og var síðani, sum 26 ára gamal, settur sum stjóri á Frost í Leirvík. Har starvaðist hann í fimm ár. Tá fekk hann í boði at keypa helvtina av Harfrost í Fuglafirði, og hann arbeiðdi har í fleiri ár.

Eitt skifti var hann aftur í Noregi. Har var hann biðin um at arbeiða eitt fiskavirki upp.

Tá hann kom heim úr Noregi ta ferðina, vóru aftur boð eftir honum. Tað var Osmundur Justinussen, sum hevði keypt eitt virki í Hósvík, rópt Klinkan. Har var hann við at byggja tað virkið upp. Sjúrdur stóð fyrri framleiðsluni og Tummas Justinussen stóð fyrri søluni. Virkið byrjaði við at taka ímóti og virka igulker, seinni fóru tey at virka upsa.

Svínóyar Rognkelsistöð. Hon varð bygd seinnapartin í áttatiárunum at ala laksasmolt. Nú fer hon at ala rognkelsi

– Ætlanin byggir á at selja rognkelsi til alararnar, og Regin Jacobsen hefur tibetur verið jalgur alla tíðina. Í januar mánað í ár gjörði eg so eitt partafelag saman við Bakkafrost, har eg eigi 60 prosent og Bakkafrost eigur 40 prosent. Soleiðis verður tað so fyribils, sigur Sjúrdur Jacobsen.

Hann vísir á, at enn eru rognkelsi einasti lívfrøðiligi hátturin at viðgera ímóti laksalús, og tí er hetta eisini ein bæði spennandi og ikki sørt vágin ætlan.

– Tað er ikki soleiðis, at rognkelsi livir av at eta lús, tí tað er so lítil matur í lús, hon er næstan bæra væta, nei, fyri rognkelsi er lúsini meira sum góðbitar, flennir hann.

Pumpustøð

Nakað er longu fráliðið, síðan Sjúrdur setti systkinabarn sitt, Edvard Jacobsen, sum rakstrarleiðara. Ein annan Edvard Jacob-

sen, beiggja sín, sum er maskinmeistari, hefur hann eisini sett í starv, og teir hava sostatt arbeitt eina tíð. Nógv skal ruddast, umvælast og gerast av nýggjum, nú støðin hefur ligið still í fleiri ár, og annað virkseimið skal setast í gongd. So hesa tíðina, síðan hann keypti smoltstöðina, hava teir fyrireikað seg í tann mun, tað hefur borið til.

Av tí at rognkelsi verða alin í sjógvi og ikki feskvatni, hava teir gjørt eina pumpustøð, sum skal pumpa sjógv niðan í smoltstöðina. Tá ið hendan greinin verður skrivað, liggur sjálf útgerðin at

pumpa við í Norðdepli, og hon verður fermd til Svínóyar, so skjótt tað viðrar. Kavarrar skulu eisini út at gera ávíst kavaraarbeiði.

Langt til arbeiðis

Rakstrarleiðarin á Rognkelsistöðini, Edvard Jacobsen, sum er føddur og uppvaksin á Eiði, heldur skemtiliga fyri, at hann mann vera tann føroyingurin, ið hefur longest til arbeiðis – í Føroyum. Eiðismaðurin býr nevnliga saman við konu og børnum í Porkeri og arbeiðir í Svínóy. Hann ferðast kortini ikki ímillum hvønn einasta dag, men er ávísa tíð í Svínóy, og

” Í veruleikanum hava allir partar verið jalgir í sambandi við hesa verkætlanina, men drúgt er, tí nú eru vit í 2019 “

Sjúrdur Jacobsen

so er hann saman við familjuni restina av tíðini.

Uppgávan hjá rakstrarleiðaranum er at fáa støðina at koyra. At skipa arbeiðið og fáa framleiðsluna ígjøgnum, sum hon skal.

Hann er væl kendur á Rognkelsistöðini, tí hann plagdi at arbeiða á støðini, longu tá pápabeiggin, Bjarni Jacobsen,

koyrði smoltstöðina. Í 2010 varð hann settur í fast starv á smoltstöðini, tá systkinabarnið, Bogi Jacobsen koyrði hana. Hann arbeiðdi á støðini í fyra ár, og hansara uppgáva var at vera við í framleiðsluni, og hann var eisini maskinmaður á støðini.

Rakstrarleiðarin er útbúgvinn elektrikari, og tá hann gavst á

Edvard Jacobsen, systkinabarn stjórans og eigarans, er settur sum rakstrarleiðari. Hann hefur drúgvart royndir frá arbeiði á støðini, tá hon framleiddi laksasmolt

Egið virki í Runavík

Eftir at hava arbeitt á Klinkuni í eina tíð, fekk Sjúrdur Jacobsen hug at stovna egið virki. Hann leitaði eftir hølum og fann høli í Runavík. Hann leigaði seg inn í hølini hjá arbeiðarafelagnum í Runavík.

– Eg byrjaði at arbeiða sjálfur og hevði tvær raskar damur aftrat mæ. Eg keypti mæ eitt skrambul av einum lastbili, ein skrädlara fekk eg eisini onkustaðni. Eg leigaði truckkar, og so byrjaði eg at keypa fisk á

uppboðssøluni. Navnið var Nordic Seafood. Hetta var ógvuliga stuttligt, eitt sindur kovboy-kent, greiðir Sjúrdur Jacobsen frá.

Í hesi fyrirøku síni arbeiðdi hann í fimm–seks ár. Samstundis sum virkið vaks, eini 15 fólk arbeiddu á virkinum, herdust krøvini, og skuldi hann halda fram, noyddist hann at byggja nýtt. Tá valdi hann at selja Nordic Seafood.

Eitt stutt skifti arbeiðdi hann á einum roykivirki í Dublin, har tey

royktu allan møguligan fisk sum hvíting, tosk, laks og so framvegis. Fiskurin varð seldur til Mark & Spencer og onnur. Ætlanin var at stovna eitt roykivirki í Føroyum saman við einum vinmanni, men tað gjørdist ongantíð til nakað.

Seinastu umleið 15 árin hefur Sjúrdur siglt sum virkisstjóri við góðum grønlandskum rækjutrolara.

Partur av maskinrúminum á Rognkelsistøðini

Smoltstøðini eftir fyra árum, fór hann í arbeiði hjá SEV. Haðani hevur hann nú farloyvi.

Á rognkelsistøð í Noregi

Teir hava roynt at fyrireika seg væl, eigarin Sjúrdur Jacobsen og rakstrarleiðarin Edvard Jacobsen. Teir hava vitjað á norskum rognkelsistøðum fleiri ferðir, og Edvard arbeiðdi eitt skifti á einari rognkelsistøð í Noregi í seks vikur.

– Eftir at smoltstøðin lat aftur, var eg inni á gólvnum onkuntíð, og av tí, at støðin hevur verið í familjuni, og eg átti jú nógv spor her, ja, so fekst tú nakrar kenslur fyrri støðini. Tá Sjúrdur so nevndi fyrri mær í 2016, at hann umhugsaði at ala rognkelsi á støðini, segði eg honum, at fekk hann brúk fyrri mær, so var eg til reiðar. Í dag eru tað so fáir eftir, ið vita hvar til dómis vatnleiðingar til støðina liggja, hvussu vorðið er við el-viðurskiftunum og so framvegis, og tí kundi eg verið ein hjálp, greiðir Edvard Jacobsen frá.

Teir fóru fyrsta túrin til Noregs at hyggja eftir einari rognkelsistøð longu í 2017. Norðmenn byrjaðu at ala rognkelsi í 2010–11, so hetta er ein nýggj vinna, eisini í Noregi. Stutt eftir hendan túrin fóru teir yvir aftur til Noregs at hyggja eftir fleiri rognkelsistøðum, millum annað í Lofoten.

” – Rognkelsi er ein heilt serligur fiskur, hann líkist ikki øðrum fiski á nakran sum helst hátt “

Edvard Jacobsen

– Í Noregi framleiða teir fleiri milliónir rognkelsir um árið. Vit kannaðu rognframleiðslu í Lofoten og móguleikan at keypa rogn haðani. Men vit sóu skjótt, at tað var trupult at keypa fisk úr Noregi, tí mann vil helst hava, at talan er um sama fiskin ella somu stammuna, og tað fór at vera ov trupult.

Tí hava vit gjørt av at keypa smolt frá Fiskaaling, greiðir hann frá.

Hendan túrin var hann so hangandi eftir í seks vikur fyrri at seta seg betur inn í hesa framleiðsluna og eisini fyrri ikki at gera somu byrjunarfeilir, sum norðmenn hava gjørt.

– Eitt av úrslitunum av royndum mínum á norskum rognkelsistøðini var, at tá eg kom aftur til Svínøyar, visti eg, at vit als ikki kundu nýta tey kørini, vit høvdu liggjandi. Tey kørini, vit høvdu, vóru sama slag kør, sum teir byrjaði við í Noregi, og teir mæltu frá at nýta tey kørini, tí tey eru lítið effektiv og trupul at halda rein, sigur Edvard Jacobsen.

Heilt øðrvísi fiskur

Í Svínøyar er ætlanin at framleiða smolt til tey eru umleið 30 gramm, men teir kunnu saktans framleiða størri smolt, tí teir koma at hava kapasitet til tað. Fiskurin, teir fáa frá Fiskaaling, verður evarska lítill – bara 0,2 til 0,3 gramm.

– Rognkelsi er ein heilt serligur fiskur, hann líkist ikki øðrum fiski á nakran sum helst hátt. Tað fyrkemur mær, at talan er um ein fisk við persónligheit. Tá teir eru størri, koma teir upp at heilsa uppá, og tú kanst kína teir um høvdið. Og so hevur hann eisini hendan súgvikoppin undir búkinum, so hetta er ein heilt serligur fiskur, sigur Edvard Jacobsen.

Tá fiskurin er lítil, svimur hann rættiliga lítið – hann svimur út at fáa sær føði, og so setur hann seg aftur. So kørini, sum teir nú fáa gjørd til alistøðina, verða gjørd soleiðis, at nógv sitipláss eru í teimum. Tað er týðningarmikið, at flaturnar eru reinar at sita á hjá rognkelsunum, og tí verða kørini vaskað tíðum.

Tríggjar pumpur verða settar upp at pumpa sjógv niðan í støðina við, og kapasiteturin er so mikið stórur tá, at til bera at pumpa 300 kubikk um tíman.

– Fyrstu tíðina hava vit bara tørv á at fáa eini 100 kubikk um tíman, og tá hava vit so hinar tvær pumpurnar at taka til, sigur Edvard Jacobsen, rakstrarleiðarin á Rognkelsistøðini í Svínøyar.

Hendan dagin, Maskinmeistarin vitjaði Rognkelsistøðina, var komið langt við fyrireikingunum. Alt órudd var beint burtur, allastaðni var nýmálað, burtursæð frá nøkrum snøklum, og reint og nossligt var at stökka inn á gólvið.

Eigarin, Sjúrdur, var í gongd við at mála í høllini okkurt smávegis, ið eftir var, og bróðurin, Edvard, hevði júst fyllt lasbilin við seinasta óruddinum. Rakstrarleiðarin gjørdi eisini sítt fyrri at snøgga og fríðka støðina.

Sjúrdur Jacobsen vónar, at støðin er komin í gongd hálvan juli í ár. Byrjað verður við trimum ella fyra fólki í arbeiði, men teir vóna at enda uppi á seks til átta ársverkum.

Edvard Jacobsen, maskinmeistari og beiggi stjórans. Hann hevur eisini drúgvur royndir frá tíðini, tá støðin framleiddi laksasmolt

ATLANTIC FAIR: Fleiri vitjaðu á básinum

Áhugin fyri maskinmeistarafakinum er stórur.
Tað kom eisini til sjóndar á Fish Fair í Klaksvík í mai

TEKSTUR OG MYNDIR: INGOLF S. OLSEN – PRESS

Maskinmeistarafelagið, Áhugafelagið Antares og Vinnuháskúlin høvdu bás saman á stóru messuni Fish Fair, sum var í Klaksvík í døgnum 21.– 23. mai, og tó at básurin lá rættiliga fjaldur í ørgrynnuni av framsýningarbásum, so stukku fleiri inn á gólvið at fregnast um maskinmeistarayrkið og lívið sum maskinmeistari.

Ein teirra var 24 ára gamli vágbingurin Jón Ljósstein Müller, sum er lærlingur hjá Demich og frammanundan hevur studentsprógv frá Miðnámsskúlanum í Hovi.

Hann fekk eitt gott prát við Wilhelm E. Petersen, stjóra á Vinnuháskúlanum, Ólav Gunnarsson,

formann í Maskinmeistarafelagnum, og Martin Sonna Frederiksen, samskipara hjá Antares.

- Hetta hevur verið sera áhugavert at hoyra um, og eg havi avgjørt áhuga í at fara maskinmeistaravegin, tá eg eri liðugur at læra, segði Jón Ljósstein Müller.

Og teir triggir vertirnir á básinum vóru samdir um, at málið við at vera við á Fish Fair avgjørt var rokkið, um teir fingtu nakrar slíkar vitjanir. Tí endamálið var júst at gera vart við maskinmeistaraútbúgvingina og góðu og spennandi vinnumøguleikarnar, sum hon gevur.

Jón fekk eitt gott prát við vertirnar. Her eru tað úr vinstri: Wilhelm E. Petersen, stjóri á Vinnuháskúlanum, Jón Ljósstein Müller, lærlingur hjá Demich, og Ólavur Gunnarsson, formaður í Maskinmeistarafelagnum

Klaksvík var vertur fyri Fish Fair

Nógv fólk vitjaðu Fish Fair 2019, har 190 feløg úr 20 londum vóru umboðað

- Hetta hevur verið sera áhugavert at hoyra um, og eg havi avgjørt áhuga í at fara maskinmeistaravegin, tá eg eri liðugur at læra, segði Jón Ljósstein Müller, lærlingur hjá Demich, sum vitjaði felagsbásin hjá Maskinmeistarafelagnum, Antares og Vinnuháskúlanum

Martin Sonny Frederiksen, maskinstjóri hjá Mærsk, umboðaði Antares á felagsbásinum

Alingin á Fútakletti
fer fram í níggju hallum

VATN og EL er pulsurn á smoltstöðini

Smoltstöðin hjá Hiddenfjord á Fútakletti er ein nútímans tekniskur kroppur, sum skal geva laksinum bestu vakstrarmöguleikar – frá yngli til stórt smolt. Vatnið er avgerandi. Reint og lívgevandi vatn er kanska tað týðningarmesta, tá arbeitt verður við smoltaling

TEKSTUR OG MYNDIR: ØSSUR WINTHEREIG – PRESS

Komin gott og væl upp úr undir-sjóvartunlinum vágamegin síggjast grønu hallirnar, sum eru Smoltstöðin hjá Hiddenfjord á Fútakletti. Har standa níggju hallir í ymsum støddum og uttanfyri tekna eyðkenddu bláu slangurnar og ljósabrúnu pvc-rørini strikur í lendið.

Sumt er órudd, tí har er eisini eitt byggipláss, sumt kundi verið

tikið upp, og annað eru lívsneyðugir streingir við vatni og ilt til alingina av smolti á stöðini á Fútakletti.

Nakað omanfyri ovastu høllina er ein kelda, har teir taka vatn. Klárasta, klárasta kelduvatn fekk eg váttað í høllini, har vatnið rennur inn.

– Um tú ikki ert bangin fyri hæddum, so far upp í stigan og

hygg. Mær dámar so væl at vísa vatnið í hesum karinum.

Tað er Jóannes Olsen, tekniskur leiðari og maskinmeistarin á Smoltstöðini, sum biður meg fara upp í stigan.

Klárasta kelduvatn

Og rætt er – í karinum er klárasta kelduvatn, sum ein kann hugsa sær. Søgur ganga um ein útlending,

Jóannes Olsen er tekniskur leiðari og maskinmeistari á Smoltstöðini hjá Hiddenfjord á Fútakletti

sum í fyrsta lagi ikki vildi drekka kelduvatnið, men hevði keypt fløskuvatn við sær, men hann skuldi bara lokkast at drekka eitt glas av kelduvatni, og fløskuvatnið var dropað.

Men kelduvatnið í brunninum røkkur als ikki til nýtsluna á stöðini.

Afturat kelduni eru tvey úttøk úr ánni sunnan fyri bygningarnar. Har verður tikið inn so mikið langt niðri, at vatnið verður pumpað inn í reinskiverkið í goymsluhøllini.

Tann dagin, eg vitjaði, hevði regnað eitt sindur, og keldan gav 90 kubikk um tíman, og úttøkini úr ánni góvu 180 kubikk um tíman.

Sostatt komu hendan dagin 270 kubikk um tíman av vatni inn.

Men øll stöðin brúkar meiri enn 17.000 kubikk um tíman.

Hetta er reint vatn, sum verður pumpað gjøgnum tey umleið 48

kørini – úr smáum kørum, sum rúma 50 tons av vatni, til tey stóru, sum rúma 1000 tons.

Í teimum smáu kørunum í ovastu høllini verður yngulin klaktur. So hvørt hann veksur – og verður til smolt – verður hann fluttur omaneftir í hallir niðanfyri.

Yngulin verður keyptur uttanlands og byrjar sítt lív í smáum plastikkskuffum í ovastu høllini. Flytur inn í kørini, veksur og ernast, og byrjar sítt lívsrensl oman gjøgnum brekkuna á Fútakletti niður í nýggj kø og út úr hallunum aftur – leggur leiðina inn á koppsetingarstöðina á vegnum – og eftir eitt lívsrensl á háltv annað ár endar smoltið í niðastu høllini. Tey viga tá eini 600–700 gramm, og fiskarnir eru einar 30 sentimetrar langir.

Venja seg við sjógv

Í niðastu høllini verður fiskurin fyrireikaður at skula á sjógv í nótirnar. Ein fyrireiking er at venja fiskin við sjógvin. Hetta verður gjørt við at lata eitt sindur av salti í kørini. Og hitin í kørunum verður

eisini lækkaður, so hann minnr um hitan í sjónum.

Tveir kompressarar upp á 700 kW (kilowatt) verða brúktir at køla vatnið niður móti sjóvarhita.

Og so koma lastbilarnir við serligum flutningstangum eftir smoltinum, sum so verður sett út í Vestmanna, á Velbastað, í Miðvági ella í Sørvági.

Smoltið er so mikið stórt, tá tað verður sett út, at tað gongur bara eitt lítið ár í nótunum, áðrenn tað er klárt at slakta og kann gandast til milliónaúttflutning.

Reint vatn hvønn tíma

Á hesi háltv annað ára longu ferðini oman gjøgnum hallirnar á Fútakletti fær yngul og smolt nýtt reinskað vatn í kørini hvønn tíma – hvønn tíma í háltv annað ár. Vatnið úr kelduni og ánni verða eisini reinskað, men røkka verri enn so.

Tá vatnið kemur inn á reinskiverkið, verður tað filtrerað ella sílað, reinskað við ozon, so UV-reinskað og síðani latið í

Framhald á næstu síðu >>

Ein stórir partur av arbeiðinum hjá maskinmeistarunum er at fylgja við pumpuskipanum til alikørlini

goymslubrunnarnar. Á veg í brunnarnar fer vatnið eisini í eina sentrifugu, sum sentrifugerar sand frá, um tað til dømis hevur verið áarføri. Reinsitilgondin hevur eisini til endamáls at tryggja, at eingin sjúka kemur inn á verkið við vatninum.

Vatnið, sum kemur inn, verður goymt í fyra brunnunum, sum hvør tekur 300 tons. Umframt at brúka vatnið til sjálva alingina, so verður hetta vatnið eisini brúkt til alt annað arbeiði, sum viðlíkahald, vask og til at halda støðina reina.

– Hetta vatnið lýkur krøvini og nakað meiri enn tað til tað vatn, sum vit drekka heima, sigur Jóannes Olsen.

Endurnýta vatnið

I alt eru sjev reinsiverk til endurnýtsluvatnið, ella

bio-reinsianlegg, sum teir vanligu rópa tað. Tá vatnið í kørunum verður skift út hvønn tíma, fer tað gjøgnum serligu bio-reinsiskipanina, sum millum annað iltar vatnið, tekur CO2 úr og reinskar lívfrøðiligt tilfar burtúr, sum kemur frá fiskinum.

– Endurnýtsla av vatninum – resirkulasjón – er ein av heilt stóru avbjóðingunum. Tað er so umráðandi fyri trivnað og vøkstur, at fiskurin hevur reint og gott vatn. Ein stórir partur av okkara arbeiði er at fylgja við, um resirkulasjónin riggar sum hon skal, sigur Jóannes Olsen.

Frá goymslubrunnunum eru streingir til hallirnar, har bio-reinsiverkini til endurnýtsluvatnið eru, og vatnið, sum kemur inn, verður so í smáum pumpað inn í endurnýtsluskipanina. Millum tvey og trý prosent av endurnýtsluvatninum er

nýtt vatn. Tað er fyrst og fremst fyri vatn, sum er dampað burtur, men eisini bara fyri at tynna brúka vatnið eitt sindur.

– Nú reinska anleggini so mikið væl, at tey kunnu koyra í nakrar tímar uttan nýtt vatn, sigur Jóannes Olsen.

Vatngóðskan hevur sum vera man nógv at týða fyri, hvussu fiskurin veksur.

– Vit skulu royna at finna ta vatngóðskuna, har fiskur trívist best og ikki skal brúka ov nógv orku til annað enn at hava tað gott og vaksa, sigur Jóannes Olsen.

Sensarar og eftirlit

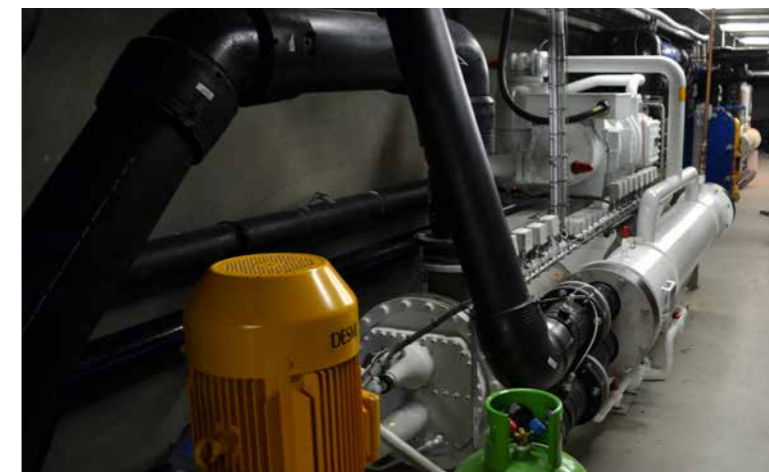
Kapasiteturin hjá einum bio-reinsiverki verður roknaður eftir, hvussu nógv fóður tú kanst koyra í kørini, sum fiskurin so etur, og so skal bio-reinsiverkið klára at

Støðin hevur eggar iltgerar, tí iltinnihaldi í vatninum er so avgerandi fyri trivnað og vøkstur

Tvæir koppsetingarmaskinur hava avloyst eini 12–14 fólk. Eini 18.000 smolt verða koppsett um tíman við báðum koppsetingarmaskinunum á støðini

Teir størstu kompressararnir eru 700 kW og verða brúktir at køla vatnið í kørunum, har smoltið gongur, beint áðrenn tað fer á sjógv

Ein iltsensorur er í hvørjum kari, meðan aðrir sensorar eru savnaðir í mátistøðum

reinsa allar burturkast-leivdir burturáraftur, so vatnið verður klárt at pumpa inn aftur í kørini. Umráðandi er eisini, at fiskurin etur tað fóðrið, sum verður koyrt í kørini, so bio-verkini ikki skulu brúkast at reinska fóður úr vatninum.

Ein eftirlitsmáti er, at í hvørjum frárenslis frá kørinum er kamera, ið kann skanna, um fóður er í vatninum, sum verður pumpað inn í bio-reinsiverkið.

– Ein fyrimunur við at endurnýta vatnið er, at vit kunnu hava betur eftirlit við vatngóðskuni. Hevur áarføri verið, kann vatnið vera rættuliga skitið, og eisini kann vera stóur munur á hitanum á vatninum, sum vit taka inn. Í eini endurnýtsluskipan kunnu vit sjálvi stýra hitanum, sigur Jóannes Olsen.

Øll stýringin av reinskiverkunum og stýringin av, hvussu standurin er í kørinum – eitt nú hiti, ilt-innihald og PH-virði – er við PLC-stýringum, har teldur vísa skíggjamyndir av anleggnum – og stýringin kann eisini gerast á fartelegonini.

Stýrt frá fartelegonini

Á fartelegonini eru fullfíggað yvirlit yvir allar hugsandi sensorar. Summir eru beinleiðis í kørinum og aðrir eru felags fyri hallirnar, har til ber at stýra vatnroyndunum til mátistøðirnar. Tá man hevur eina felagsmátistøð í høllini, eru færri sensorar og minni útgerð, sum skal kannast og viðlíkahaldast.

Í matstovuni hanga fleiri stórs kíggjar, har eisini verður fylgt við gongdini í teimum ymsu kørinum. Ein vísir reinskipanina, ein talið á fiskum og miðlavektina í hvørjum einstökum kari og miðalvirðini í teimum ymsu kørinum, ein hevur kamera av vatninum, sum kemur út úr kørinum, og fleiri aðrar eftirlitsmyndir kunnu fáast upp á skíggjarnar – ella upp á fartelegonina.

Umframt Jóannes Olsen eru tveir maskinmeistarar á Smoltstøðini á Fútaletti.

– Ein týðandi uppgáva hjá maskinmeistarunum er at fylgja við teimum ymsu stýringunum – eitt nú iltstýringunum, PH-stýringunum og at kalibrera mátsensorarnar, sigur Jóannes Olsen.

– Nógv er automatiserað, men sjálvandi fylgja vit eisini við – td. tá turkur er ella áarføri.

Við hvørt kar standa sonevndar iltkeylur, har til ber at stýra iltmongdini í vatninum, sum rennur inn í karið.

Onnur útgerð, sum skal viðlíkahaldast, eru kompressarar, pumpur og iltgerarar.

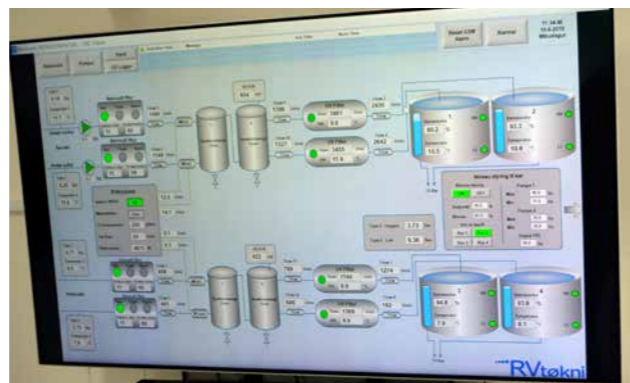
Men maskinmeistararnir taka eisini eina hond í, tá aðrar uppgávur eru, eitt nú tá fiskur skal flytast, tá mugu øll hjálpa.

Ein av mátistøðunum, sum fylgir við í fleiri kørum

Á støðini eru 15 neyðstreymgeneratorar – fimm teir størstu við einum kapasiteti á 1200 amperur hvør

Øll stýringin sæst á skíggjum, sum eitt nú hanga í matstovuni

Smoltstøðin liggur beint eftir tunnilmunnan á undirsjóvar-tunnilinum vágamegni

Fluttur og koppsetur

So hvør fiskurin veksur, krevst meiri pláss, og hann skal flytast.

– Tá fiskurin skal flytast verður hann pumpaður úr kørinum við fiskapumpum og skildur og taldur og fluttur við rørum við vatni til eina nýggja høll, greiðir Jóannes Olsen frá.

Á leiðini oman verður leiðin lögð inn í koppsetingarrúmið í einari høll. Áður var hetta arbeiði, har hvør einstakur fiskur var hildin við hond og varð koppsettur. Tað er lógarkrav, at fiskurin verður koppsettur. Á Fútaletti hava tey nú eina koppsetingarmaskinu, sum skilir fiskin, vendir høvðinum frameftir og leggur hann við búkinum inn móti koppsetingarmaskinuni. Tá fiskurin hevur fingið prikið, verður hann mátaður og skildur, so hvør fiskur endar í røttum kari aftaná.

Áðrenn maskinan var tikin í nýtslu skuldu eini 12–14 fólk standa og koppseta. Koppsetingarmaskinurnar koyra 18.000 fiskar í gjøgnum um tíman. – Hetta er spennandi á fáast við. Dagurin gongur skjótt, sigur Jóannes Olsen.

Støðugur streymur

Hevur tú eitt 1000 kubikkmetra kar skulu umleið 1000 kubikk av vatni renna ígjøgnum um tíman, so sigur tað seg sjálv, at tað krevur nógv og kraftigar pumpur.

Og tað krevur eisini tryggnastreym, tí allar pumpurnar skulu rigga alla tíðina.

Streymveitingin er eisini avgerandi fyri, at støðin kann koyra 24 tímar um samdøgríð árið runt. Á Fútaletti hevur SEV trýggjar tranformarastøðir til 15 el-innleggjartalvur.

Men eins týðandi er tað við neyðstreymsskipanini. Til hvørja høvuðstalvu hoyra neyðstreym-anlegg, og tilsamans eru 15 neyðgeneratorar á støðini. Teir minstu eru 600 amperur, nakrir eru 800 amperur og so eru fimm generatorar á 1200 amperur. Elveitingarkapasiteturin á støðini er nú omanfyri 11.000 amperur.

Hvør motorur hevur dagstanga við diesel, sum røkkur umleið átta tímar, men uttanfyri er ein eykatangi, sum rúmar nógv mikið, til at støðin kann koyra við næstan fullum kapasiteti í trý samdøgur.

Jóannes greiður frá, at teir á støðini til eina og hvørja tíð kunnu taka yvir, um teir meta, at streymurin frá SEV er óstabilur.

Neyðstreymsskipanin er ikki no-brake, men tað ganga bara nøkur fá sekund, um SEV fellur út, og til ljós aftur er á støðini.

17 nýggir maskinmeistarar

Maskinmeistaraútbúgvingin, sum nú eisini kann uppstigast til bachelor í maskinfrøði, er ein útbúgving, sum peikar frameftir, og har starvsmøguleikarnir og møguleikarnir at útbúgva seg víðari eru í rúkandi menning. Tað staðfesti formaðurin í Maskinmeistarafelagnum millum annað í síni røðu við prógvhandanina á Vinnuháskúlanum

TEKSTUR: INGOLF S. OLSEN – PRESS MYNDIR: ERLAND HENTZE RASMUSSEN

Hósdagin 27. juni var prógvhandan á Vinnuháskúlanum, og hesaferð fingi 17 maskinmeistarar síni prógv.

Sum altíð var stúgvandi fult av fólki í Skálanum, og røðurnar voru nógvar at heiðra nýggju maskinmeistararnar, skipsførarnar og skipararnar.

Ólavur Gunnarsson, formaður í Maskinmeistarafelagnum, helt, sum siðvenja er, røðu fyri nýggju maskinmeistarunum, og hann kundi vissa teir um, at frammanfyri teimum bíðar ein bjørt framtíð við nógvum spennandi starvsmøguleikum og møguleikum at útbúgva seg víðari. Hann vísti millum annað á, at tað nú ber til at taka gott og væl eitt ár eyka á skúlanum at uppstiga

Wilhelm E. Petersen, stjóri á Vinnuháskúlanum, beyð vælkomnin

maskinmeistaraútbúgvingina til ein bachelor í maskinfrøði.

Ólavur Gunnarsson lýsti maskinmeistaraútbúgvingina og -yrkið soleiðis í síni røðu:

„Eg dugi snøg sagt ikki at nevna nakra aðra útbúgving, har møguleikarnir eru so nógvir og fjøltáttaðir. Og tískil ber til at bjóða seg fram á alskyns pallum,

”Eg dugi snøg sagt ikki at nevna nakra aðra útbúgving, har møguleikarnir eru so nógvir og fjøltáttaðir“

Ólavur Gunnarsson

MASKINMEISTARAR JUNI 2019:

Regin Lindenskov Hansen, Andrias á Roykheyggi, Brynleif Filipsson Hansen, Dagfinnur Vágklett, Magnus í Niðristovu Durhuus, Høgni Herason Dam Simonsen, Oddmar Erlant Jacobsen, Tummas Johan Tausen, Heini Oskar Hovgaard Clementsen, Helgi Samson, Hans Petur Olsen, Kenneth Johannesen, Jónhard Ferjá, Aksel Olavsson, Páll Dánjalsson, Jens Pauli Berg og Petur Andreasen. Hans Petur Olsen vantar á myndini

Virðislønir:

1. Andrias á Roykheyggi, grindaknív frá SEV.
2. Páll Dánjalsson, máttitól frá Maskinmeistarafelagnum.
3. Kenneth Johannesen, kikara frá Norðoya Sparikassa.

Ídnisvirðisløn: Jónhard Ferjá, lummaur frá Skansi Offshore

Sum alltið var stúgvandi fult av fólki komið saman í Skálanum á Vinnuháskúlanum at heiðra nýggju maskinmeistararnar, skipsførararnar og skipararnar

bæði á sjógv og landi, nær sum fjar.

Tey mest siðbundnu eru størvini á sjónum, har okkara maskinmeistarar eru millum teir best umtøktu í heiminum og sostatt at finna allastaðni, tað veri seg á boripallum, frálandaskipum, handilskipum og fiskiskipum, og eru hesir frálík umboð fyri okkara útbúgving og ikki minst fyri okkara land.

Á landi eru maskinmeistarar eisini at finna sum lykklapersónar í fleiri av grundfunksjónunum, sum skulu til fyri at hava eitt nútímans samfelag koyrandi. Teir eru millum annað at finna á orkuverkum, brennistøðum, vatnverkum, í leiðandi funksjónum innan trygd, eftirlit, útbúgving,

heilsu og infrakervi, umframt á vinnuvirkjum.

Men tað stinga seg alsamt fleiri starvsøki upp, so hvørt sum samfelagið verður útbyggt við størri vinnueindum og bygningum, har holl teknisk vitan skal til at standa fyri tí partinum bæði í planlegging, byggifasuni og síðani í rakstrinum og viðlíkahaldinum av tekniska útbúnaðinum.

Umframt allar hesar spennandi starvsgreinarnar gevur maskinmeistaraútbúgvingin teimum, sum verðuliga hava fingið smakkin fyri lesnaðinum, nú møguleika at lesa víðari til maskinfrøðing. Fyrsta upptøka verður eftir summarfrítíðina, og verður tað spennandi at síggja hvussu, undirtøkan verður.

Sostatt hava tit nomið tykkum eina útbúgving, sum avgjørt þeikar frameftir, har starvsmøguleikarnir og møguleikarnir at útbúgva seg víðari eru í rúkandi menning. Og tí gevur útbúgvingin frælsi at velja eina leið, fyri seinni at kunna broyta kós og royna seg við heilt øðrum, spennandi avbjóðingum, um hugurin er til tað.“

” Á landi eru maskinmeistarar eisini at finna sum lykklapersónar í fleiri av grundfunksjónunum, sum skulu til fyri at hava eitt nútímans samfelag koyrandi “

Ólavur Gunnarsson

Ólavur Gunnarsson, formaður í Maskinmeistarafelagnum, helt røðu fyri maskinmeistarunum og lýsti framtíðina hjarta hjá teimum.

Jóannes Eidesgaard, fyrrverandi lögmaður og aktivur frítíðarsigliari, var ársins gestarøðari.

FØÐINGARDAGAR Maskinmeistarafelagið:

Tórhall Egholm	Tórshavn	6/6-1949	70 ár
Eirikur Gunnarsson	Tórshavn	7/6-1949	70 ár
Rói Didriksen	Hoyvík	9/6-1959	60 ár
Snorri Thomsen	Sandvík	6/6-1969	50 ár
Tróndur Lauritsen	Sørvági	17/6-1969	50 ár
Niels Pauli Toftegaard	Fuglafirði	26/6-1969	50 ár
Magni Flagstad Berg	Hoyvík	1/7-1969	50 ár
Janus Mortensen	Saltangará	9/7-1969	50 ár
Fróði Thorkilshøj	Tórshavn	18/8-1969	50 ár
Esmar Müller	Klaksvík	20/8-1969	50 ár
Jan Heinesen	Syðrugøtu	8/7-1979	40 ár
Brian Flemming í Gong	Tórshavn	9/7-1979	40 ár
Kjartan Bech	Froðba	11/7-1979	40 ár
René Tórgarð	Tórshavn	3/8-1979	40 ár
Rani Danielsen	Hoyvík	16/8-1979	40 ár
Búgvi Ólavsson Eliassen	Norðragøtu	29/6-1989	30 ár
Hallstein E. Jacobsen	Klaksvík	20/7-1989	30 ár
Rói Christiansen	Hoyvík	25/7-1989	30 ár
Anton Rasmussen	Kaldbak	16/8-1989	30 ár

TÍÐINDI frá Maskinmeistarafelagnum

11. apríl 2019 Fundur í Trygdargrunninum.

11. apríl 2019 Blaðfundur við Press á skrivstovu felagsins.

12. apríl 2019 Fundur í arbeiðsbólkinum at gera umsitingarætlan fyri fiskiskap eftir botnfiski undir Føroyum.

24. apríl 2019 Umhvørvisseminar í Norðurlandahúsinum.

25. apríl 2019 Luttøka á flaggdagshaldinum á Vaglinum.

26. apríl 2019 Nevndarfundur. Á skrá vóru millum annað seks mál til stóðutakan og kunning um seks ymisk viðurskipti.

29. apríl 2019 Fundur í arbeiðsbólkinum at gera umsitingarætlan fyri fiskiskap eftir botnfiski undir Føroyum.

29. apríl 2019 Aðalfundur hjá LÍV á Hotel Føroyum.

30. apríl 2019 Vitjan umborð á trolaranum, Niels Paula.

1. Mai 2019 Luttøka á 1. maidagshaldi á Vaglinum.

6. mai 2019 Fundur í arbeiðsbólkinum at gera umsitingarætlan fyri fiskiskap eftir botnfiski undir Føroyum, har frágreiðingin og til-mælið varð handað landstýris-manninum, Høgna Hoydal.

9. mai 2019 Sjóvinnuforum á Vinnuháskúlanum.

10. mai 2019 Framløga í Kaffihúsinum av umsitingarætlan fyri fiskiskap eftir botnfiski undir Føroyum. Framløgán var fyri politikkarar og fjøldmiðlar.

16. mai 2019 Fundur um sáttmálaviðurskipti við limir, sum sigla hjá Polar Seafood.

17. mai 2019 Fundur við umboð fyri Antares og Vinnuháskúlan. Fundurin var liður í fyrireikingunum til Atlantic Fair.

21. mai 2019 Luttøka á Atlantic Fair í Klaksvík.

22. mai 2019 Luttøka á Atlantic Fair í Klaksvík.

23. mai 2019 Luttøka á Atlantic Fair í Klaksvík.

29. mai 2019 Fundur við umboð fyri Polar Seafood. Fundurin varð hildin í hølunum hjá danska maskinmeistarafelagnum í Keyptmannahavn.

30. mai 2019 Luttøka í flaggsiglingini í Danmark. Umboð fyri felagið sigldu seinasta teinin suðureftirgangandi, sum var frá Helsingør til Norðuratlantsbryggjuna í Keyptmannahavn.

31. mai 2019 Luttøka í ymiskum tiltøkum í sambandi við flaggdag-siglingina.

4. juni 2019 Kunningarfundur hjá LÍV.

7. juni 2019 Nevndarfundur. Á skrá vóru millum annað stóðutakan í 5 ymiskum málum, og kunning um 5 ymisk viðurskipti.

12. juni 2019 Vitjan á Look North í Klaksvík, har fundur var við maskinmeistararnar, sum starvast har.

13. juni 2019 Skeið í telduskipanini Office 365.

14. juni 2019 Fundur í Trygdargrunninum.

18. juni 2019 Fundur millum Føroya Reiðarafelag og manningarfeløgin fyri at avstemma sáttmálan við seinastu semjuna.

20. juni 2019 Vitjan á Landsjúka-húsinum, har fundur var við maskinmeistararnar, sum starvast har.

21. juni 2019 Fundur í Maretima útbúgvingarráðnum. Fundurin varð hildin á Vinnuháskúlanum.

27. juni 2019 Prógvahandan fyri maskinmeistarum á Vinnuháskúlanum.

EYKALUTIR OG STAKLUTIR FRÁ ØLLUM HEIMSINS FRAMLEIÐARUM – FRÁ EINUM VEITARA

VIÐ KJ SUPPLY SUM VEITARA, SPARA TIT TÍÐ, KREFTIR OG PÉNING

KJ SUPPLY
COMPONENTS & SPARE PARTS

Tinghøjvej 5 DK-3650 Ølstykke DK Tel +45 5363 8711 kjsupply.dk

MASKINRÚMSSIMULATOR

BRÚGVASIMULATOR

HEILSUSIMULATOR

ROYN
TÍNA VITAN Í
VERULEIKA-
KENDUM
UMSTØÐUM

TAK SKEIÐINI TÁ TÚ ERT HEIMA

SEÐSENDISTOVAN

Vit hava nýggjastu tækna og bestu umstøðurnar at læra nýtt.

Siglr tú úti ella heima er tað ómakaleyst at taka skeiðið hjá okkum. Vinnuháskúlin hevur í 130 ár útbúgvandi tey bestu av teimum bestu.

VIT BJÓÐA ØLL SKEIÐ

- BRM-skeið
- ECDIS-skeið
- GOC-skeið
- DP-skeið
- Eldsløkkingar-skeið
- SSO-skeið
- ERM-skeið
- Tecdis-skeið
- Heilsu-skeið
- ARPA-skeið
- Trygdar-skeið
- Stroppa-skeið

... og nógv onnur skeið

Finn skeiðsyvirlit og tilmelding á
www.skeid.vh.fo